

516
id
la za
ica K
let v
in hle-
okrep-
topetno
velikih
dih ki-
konja
ga v
avstr.
rum.
316

Stajerc

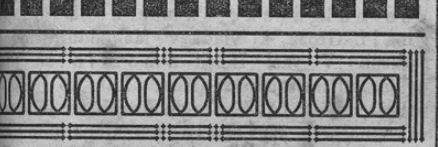
Do piši dobrodošli in se sprejemajo zastoni, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 38. V Ptuj u v nedeljo dne 21. septembra 1913. XIV. letnik.

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani; vsled tega obsega skupaj 12 strani.

Kakor vsako leto priredi se
dnè 21. septembra 1913 v Ptuj u
ljudsko tombolo
 v prid vbogim dijakom.
 dobitki! Koncert. Nizke cene. Pristop vsakemu prost.

Cenjeni naročniki!

Kakor smo že svoj čas poročali, bodemo oživi „Štajerca“ v prihodnjem letu neznatno svoto zvišali. Vzrok pa je v prvi vrsti ta, da hočemo cenjenim prijateljem še več gradiva ponujati in da smo listu vsled tega pogosteje prilogo dodali, pa list tudi na drug način izboljšali. Pričani smo, da vsled tega neznatnega zvišanja naročnine ne bode nikdo list opustil. Naš „Štajerc“ ostane v kljub temu vedno z ozirom na svojo velikost najprejši v slovenskem jeziku pisani list. Pa tudi ko bi to ne bil, je nujna potreba našega neodvisnega ljudskega lista, ki ga gotovo niti eden od naših prijateljev ne bode zapustil. List „Štajerc“ koštal bode od novega naprej:
 Za Avstrijo: celo leto 4 krone, pol leta 2 kroni, četrt leta 1 krono z dopošiljanjem isto.
 Za Ogrsko: celo leto 5-50 kron, pol leta razmerno.
 Za Nemčijo: celo leto 6 kron, pol leta pa razmerno.

Za Ameriko: celo leto 8 kron, pol in četrt leta razmerno.

Za ostalo inozemstvo se razmerno naročnina spreminja kakor poštnina v dotični državi.

Posamezna številka (kupljena v upravnistvu ali v naših tobakarnah in prodajalnah) stala bode 8 vinarjev.

Vse to velja pa šele od novega leta 1914 naprej. Kdor se pa na list že pred novim letom za naprej naroči in tudi naprej plača, ta dobi „Štajerca“ še po stari ceni (3 krone za celo leto). S tem hočemo zlasti stari našim naročnikom postreči.

Somišljeniki in prijatelji! V bodočem letu treba bode boje proti ljudskim sovražnikom z vsemi močmi nadaljevati. Povsod se dvigajo sovragi ljudstva in hočejo kmetov, obrtnikom ter delavcem zadnji košek pravice odjesti! Združimo se tudi mi naprednjaki tesneje in borimo se brez ozira na nasprotniške povke za svoje pravo! V ta namen pa je v prvi vrsti treba močni list, samostojen in neodvisen, resničen in neustrašen, kakor je ravno „Štajerc“. S takim listom zamoremo ubraniti vse napade.

Prijatelji, vsi pogumno na delo za „Štajerca“!

Zgornja Štajerska in Spodnja Štajerska.

Iz krogov naših spodnjestajerskih somišljenikov dobili smo sledeči zanimivi članek, katerega vsled njegovih izbornih misli prav radi objavljamo:

Od južne pa do severne meje Štajerske smo vsi Štajerci in bi morali tudi ostati dobri, združeni otroci ene domovine.

Zgornja Štajerska s svojim zdravim, bogatim kmetiskim stanom se pač mnogo razlikuje od svojega južnega sosedu, katerega kmetje z malimi izjemami samo čisto mala zemljišča posedujejo, katera so poleg tega še močno zadolžena.

K temu pride pri spodnjestajerskem kmetu še bogati otroški blagoslov. Popolnoma naravno pričakujejo stariši komaj odpuščenje njih otrok iz šole, da iste — kakor je to že nekaka nasilne moda — v tujino pošljejo. Kadar pride otrok iz šole, nimajo stariši nobene druge odlo-

čitve, nego da pošljejo svoje hčerke v mesto kot služkinje, dečke pa kolikor mogoče hitro kot delavce v kakšno industrijsko podjetje. Kakor rečeno, otroški blagoslov je velik in kot dedič malega posestva zamore le eden v poštev priti; še ta pusti mnogokrat svojo ženo samo doma, medtem ko on odpotuje, da si zasluži najpotrebnejši denar, s katerim popravi svoja poslopja, si nakupi živino, plača davek.

Ker vlada v sosednih slovanskih, tako zvanih „bratskih“ deželah Kranjska in Hrvaška ista, morda še večja mizerija, ne pridejo za spodnjestajerskega kmeta te dežele niti v poštev.

Tudi slovanske dežele nimajo razmeroma dovolj velike učne priljubljenosti (razven za čevljarje in krojače) za iz šole odpuščeno mladino. Delavnice so pri nas večidel tako male, da ni vredno učenca imeti, ker je za mojstra vsled malega zaslužka predrag. Torej je samo ob sebi umevno, da večina ljudstva (kmetiska deca) razven ljudskošolske izobrazbe drugega izvežbanja ali izobraženja ne more dobiti. Vsled tega so te slovanske dežele nekak človeški rezervoar za vse industrijske pokrajine.

Kolikokrat čujemo glasno tožiti od strani kmetov, ki pravijo: mene se je v šoli še nemško podučevalo in to mi je mnogo pomagalo; moji otroci pa ne znajo zdaj nič, ako pridejo iz šole, v kljub dvojnemu številu učiteljev od takrat! In razmere z ozirom na blagostanje kmetiskih družin se od takrat gotovo niso izboljšale.

Da pa zahteva celo slovenski učni mojster od svojega učenca znanje nemščine, da pošiljajo vse boljše slovanske družine svoje otroke raje v Maribor, Ptuj, Celje ali Gradec v nemške šole nego v slovanske v Ljubljano, — tega pač naša zagrižena šolska avtoriteta in duhovščina nameroma noče videti.

To naj bi se predvsem naši južni „ljudski voditelji“ zapomnili! Razven par tučatov profesionalnih hujskačev (h katerimi moramo žalibog tudi mnogo učiteljev računati) in njih zapeljane mladine se danes na deželi resnično ne dobi nikogar, ki bi se navduševal za kakšno „jugoslovansko unijo.“ Ali mislijo taki ljudski hujskači, da so kaj ljudstvu pomagali, kadar so dosegli svoje plačilo ali kakšno službo ali naslov? Ventil velikanškega izseljevanja ostaja odprt in zato pridejo vse slovanske dežele v poštev.

Ker stavi štajerski Slovan večje življenske zahteve in je rojen tudi za boljše kulturo, kar mu žal njegova ožja domovina in vse slovanske

Schicht

Za 12 v si dobi **lahko vsakdo** **prepričanje,**

da ni pametno prati perilo, ne da bi bilo namočeno prej čez noč s pralnim izvlečkom „Ženska hvala“. Saj se mora tudi sladkor prej raztopiti, predno kavo premešate. Zakaj torej nočete temeljito odmočiti nesnage s pralnim izvlečkom „Ženska hvala“, da odide potem skoraj sama od sebe s Schichtovim milom in toplo vodo?

Schicht

no ja tako tlači, prinesel nam je le nesram-
jo, „obljubo“, da bode s svojimi
dnakovrednimi tovariši še na-
dalje gospodarsko delo v deželni
bornici preperečil ter s tem de-
jeli in nam kmetom nezmerno
kdo povzročil!!! Pozneje hujskal je
Tonček tudi še fante, ki so jih pred cer-
nijo skupaj zbornali. Pravi jim je, da je še
lično premalo „čukov.“ Raje naj bi jim rekel,
za naj se pridno oprimejo kmetskega orodja in
po naj zvesti ostanejo kmetškemu poklicu, da ne
bodejo kot politični agenti svoji domačiji sra-
to delali, kakor razni „čukovski“ značaji.
Ker mu ne bode nesreče se ni zgodilo. Korošcu pa je zau-
vanje in zahvalo izrazil domači župnik Vav-
potič. Saj ga poznate, — tisti Vavpotič,
ki zna tako lepa zaljubljena pisemka pisariti,
ki je strokovni izvežbanec pri ženskah, kadar
imajo „svoj čas“, ki zna čez svojega škofa psoga-
titi kot cigan čez žandarja. Tega Vavpotiča,
ki bi moral v Halozah pokoro delati za svoje
patjske grehe, menda zopet politična žilica boli.
Ker namimo ga, možaka, v njegovem lastnem inter-
esu! — Mi Halozani pa vkljub vsej hujskariji
ne bomo nikdar tiste ljubili, ki nam
svojo obstrukcijo kruh krađejo!
Trojiški domačini.

Iz Ptujске okolice. (Učitelj Šerona in
njegov učenci.) Ako vprašamo iz Podvina
okrajni cesti idočo učence, k kateremu uč-
itelju da spadajo, odgovoré: gospodu Šerona!
Kaj ne veste pozdraviti, se jim dalje pové.
Učenci gledajo prav debelo, kakor krave nove-
tari ter greó svojo pot dalje. A iz šole vrnivši
se pusté ničesar pri miru; v potoku blizu
okrajne ceste iščejo bele in pisane račice važno
elazen ter nikomur nič žalega ne storé. A kaj
učenejo učenci iz Podvina, ki hodijo k učitelju
Šerona v šolo? Mirne in ljubeznive račice,
v, ki tako veselo veslajo po vodi ter zdaj ena,
o, pet druga šterbunkne pod vodo, ne najdejo
o. smiljenja pri teh surovih učencih. Kamen za
e imenom leti nad uboge živalce, ki zapusté naglo
k, kaj ljubo vodo, a kaj to; slednjič le za-
e, zne nedolžno račico kamen v nogo in sedaj
upa, se klaverno drži ter bi rada rekla: „Zakaj
ne zadevaš, sej ti nisem nič žalega storila?“
— Vidiš, gospod učitelj Šerona! Tukaj je polje
u, roje delavnosti; vzgojaj mladino, da bode vsaj
il, di pozdravila, da ne bode treba učence po-
li, dravljeti, a ti potem odgovoré: „Na veke!
men!“ Vcepi tej surovi mladini sočutje do-
rali, da ne bo brez vsakega poudara trpinčila lepe
račice, ki nam dadó tako okusno meso; navajaj
mladino k lepemu pozdravu, da ne bode otroke
e, beba pozdraviti ter še ti ne odzdravljajo; odvadi
k, nte, da ne bodo osebam nežnega spola psovke
? ajale ter se slednjič še pred učenci g. Šerona
— gle skrivati, da se obranijo hudih razžalenj.
l, odi učitelj z lepim vzgledom, dobro zapomnivši:
o, lko šola dobra ni, boljše, da je ni.“ Toliko
ne danes.

Št. Vid pri Ptuj. Kakor se splošno govori,
še je imenovalo tukajšnjega učitelja g. Karla
o, retz za nadučiteljo na ljudsko šolo v
e, eli. — Danes dnè 17. septembra zutraj
o, njala je čez Št. Vid in po Halozah grozovita
e, vilita, ki je napravila mnogo škod. V Lub-
di, avi udarila je strela v stanovanlo hišo po-
o, stnika Mateja Traffello. Hiša je poporela.
je, Pohorje. Otvoritev Mariborske kočé se je
e, kajno obnesla. Seveda je bilo odposlanih tudi
r, kaj pobalinov prvaške stranke, da bi sejali
d, zpor in špionirali. Pri ogromnem številu „Hei-
e, lrevec“ pa so se potuhnili in bili mirni kakor
a, pice, češ, batina je batina, in ta pride, če se
j, vredno vedem. Ker torej zgoraj pri utici ni
o, lo prilóznosti izzivati, pa ti pobalini po pr-
o, skih listih sedaj kričé, da je bil pretep in
zamor in Bogvé kaj. Torej laž je, da bi bili
z, mariborčani voz nekega kmeta razdžali, divjali
e, o nekega kmeta pretepli, ki je zastoj za kočó
o, nil. Zastoj nihče vozil ni in so vsi bili dobro
iš, a pošteno poplačani, ki so imeli le najmanjše
r, udo za kočó. Mariborska kočá je sploh prvakom
a, i nekđaj še hud tru v peti in le zaradi tega,
o, e, rjo je stavila nemška stranka. Ko bi Srbi
o, a Pohorje le kako stranišče postavili, jój to bi
a, lo navdušenja in veselja krik pri vseh prv-
a, h, posebno pa v mariborskih cunjah. Za da-
e, s dovolj!

Rogoza. Znani g. Florijančič, župan iz Smi-
klavža, ima pri nas travnik. Te dni pride otavo
pokosit in si je kot pomagača najel brata so-
mišljenika Antoličič-a. Slučajno pride po cesti naš
župan, g. Irgolitsch, kateri je na sumu, da ne
drži z Florijančičevo stranko. Ko Antoličič s
travnika sem g. Irgolitscha zagleda, mu zavre
prepobozna kri in zavpije na vse grlo: „Aufwuchs,
deutsche Werk!“ Če v tuji občini izzivajo ti-le
pobožni gospodeki na tak način, kaj še le, če
kdo pride v njihovo gmajno. No, ponosni smete
biti na take — junake! Rogožani pa imajo
odosibal še večji respekt pred šmiklanžko
„inteligenco“, ter ji zakličejo trikrat živjio!

Iz Zakofa pri Brežicah. Prišlo se je do pre-
pričanja, da včasih tudi ni vse res, kar se bere
v cajtengah. Le kar je res, je res! Bral sem
enkrat v „Štajercu“ od penzioniranega tajnika
Goriškega, da ga bo spremljala pri odhodu ci-
ganska banda. In vidite, to že ni bilo res; kër
se ni mogel z njimi pogoditi za plačilo, so pa
prej odišli, kakor on. Vendar so pa oni njemu
pustili iz dobrote, kër jim je bil oskrbel stano-
vanje, dva konja boljše vrste. Enega je kmalu
prodal mesarju v Zakot! Izgovoril si je nazaj
nekaj telesnih delov, kateri bi se imeli rabiti
pri odhodnici za kaki boljši prigrizljaj. Drugi je
še zdaj pri županu. Gotovo se čaka z njim dneva,
ko bodo kupovali remunde za vojaško rabo, ker
bo vrgel lepe kronice, katere se bojo rabile za
dobre namene penzioniranih tajnikov. Kar pa še
od tega ostane, se bojo brale spominske maše
za prijateljske odbornike v tej občini, vsako
leto na Veliki četrtek in petek pri sv. Marjeti
na Libni. Ker je ta cerkev na visokem, pride
hitreje prošnja do nebes. — Tudi ni res, da bi
ga bili odborniki spremljali, kakor je bilo v
„Štajercu“ pisano. To je pa zato, ker so se vsi
bali, da bi se morali na silo jokati; kër pa res
ni bilo videti druge posebne žalosti, kakor ena
napol vdovljena žena, ki je bila bližnja sosedá,
je žalovala za njim. Rekla je proti tovarišici:
„Oh to je bil za mojo reč dober gospod; koli-
kokrat je prišo on mené v mojih potrebah in
nadlogah na moj dom tolažit. Oh, takega ne bo
več! Bog mu daj dobro in sv. Florijan, kateri
je pomočnik za vsako vročino!“ — Čeravno
so tega človeka ljudje vzeli na zobe, imel je pa
tudi nekaj prijateljev; namreč tisti vozniki, ka-
teri so mu vozili voz s pohištvo in kolodvor,
mu niso pravi nič računali, kër so za gotovo
vedeli, da je bil odposlal en dan naprej ta de-
beli denar s pošto, boječ se kake nesreče. Pač
pa so imeli prosto pijačo in nekaj ostale mrzle
konjske pečenke, kër ni nobenega tiščalo v že-
lodcu. Preden se je pa poslovil, naredil je tudi
po postavi „testament“, katerega kdo verjame
ali ne: — „Ženo in otroke izročim v boljše
rejo in mir, kakor so ga imeli pri meni. Sabljo
in čako izročim tistim gospodarjem, kateri so jo
kupili; žalujem za njo, kër mi je dala mnogo
kronice in mnogo glažekov pijače. Policijska ban-
dura, naj pa služi na fašnikov dan; če bi se pa
našlo v katerem žepu kaj drobiža ali srebra,
ne sme se ga nihče dotikati, ker s tistim ne bo
nihče srečen. Na spominsko ploščo pa si zapi-
šite te-le besede: Lahko ste me dobili, ali težko
ste se me rešili! Za vsa moja dobra in nedobra
dela da bi pa dobil nekaj mesecev mira v ce-
sarstvu hiši, kjer so mala okna in vrata brez
kljuke. Z Bogom za mene, zlati kraj!“

Sv Peter na Medv. selu. (Jubilej.) V sv.
Petru na Medv. selu smo 7. t. m. med strel-
janjem pušk slavili tridesetletnico, odkar je za-
čel g. Anton Ha j n š o k, posestnik in lovec, na
lov hoditi. Čestitame!

Kaj naj bi poslanci za kme- te zahtevali.

(Kmetško pismo*)

V prvi vrsti pač znižanje obrestne
mere na k večjem tri procente. Kajti ako ima
vlada denar, da izposoja judovskim velikim
bankam denar na dva procenta, zakaj bi ga po-
tem ne imela tudi za vboge kmete, ki imajo
ob koncu leta mnogokrat za vse svoje delo in
ves svoj trud še več dolgov kot preje. Ni v redu,
da pustijo vlade kmetški stan, ki je oče in re-

*) To zanimivo pismo iz krogov koroških kmetov posnemamo iz lista „Allgemeine Bauernzeitung“ v Celovcu, ki je sploh izborni kmetški list! (Op. uredn.)

ditelj vseh drugih stanov, vsled visokega obre-
stovanja od kapitalizma požreti. Ne kapitalizem
napravi državo za existenco zmožno, marveč le
zdrav in krepki kmetški stan. Neki pregovor
pravi: „Was wäre Großmacht, Adel und Herr,
wenn auf dem Lande der Bauer nicht wäre?“
Zato naj bi se ozirale vlade najprve na potrebe
kmetov! Kmet je in ostane največja opora vseh
drugih stanov. Zato naj bi se dajalo kmetu tudi
povod potrebno podporo, ne pa da bi se ga
psovalo in zaničevalo.

Neki kmet pripovedoval je in rekel: „Pred
dvema letoma, v času suše, moral sem napra-
viti tisoč kron dolgov in preteklo leto vsled mo-
krote ter toče dva tisoč kron dolgov“ — in
tako gré tudi drugim. Bilo bi torej pač na
mestu, da bi se vpeljalo splošno zavarova-
nje zoper elementarnim škoda-
m, ki bi se raztegalo ne samo na točo, mar-
več tudi na sušo, mokroto itd. Doneske k temu
bi pač vsakdo rad plačal, ako ve, da bi dobil
v takem slučaju tudi izdatno odškodnino. Koliko
žalosti in skrbi bi se s tem omililo, koliko družin
pred poginom rešilo!

Potem izdatno znižanje davkov;
denar za vzdržanje države naj se tam išče, kjer
je, namreč višje obdačenje velikih bank, do-
bičkanosnih veleindustrijskih ter trgovskih podjetij,
obdačenje vseh predmetov „luksusa.“ Tisti, ki
se na železnici v prvem in drugem razredu vozijo,
imajo denar; nadalje imajo tisti denar, ki si iz luk-
susa in lenobe celo skupino poslov in slug držijo,
katere dobijo od dežele. Tako se dobi ženske in da-
me, ki se pod imenom „milostljiva“ itd. skoraj ka-
kor boginja častiti pustijo, pravzaprav pa za
splošno življenje mnogo manj vrednosti imajo,
nego pridna kmetica ali dekla na deželi. Ti
ljudje naj bi od vsakega posla plačevali na leto
do 100 kron davka ali pa naj bi svoje domače
delo sami izvrševali; kajti kmetica mora poleg
poljskega in gospodinskega dela še za živino in
svinje skrbeti, ker skoraj dekline ni za dobiti.

Vse beži v mesta in v fabrike in to je
eden glavnih vzrokov splošne draginje. Neki
kmet pripovedoval je pred kratkim: „Ko sem
svoje posestvo prevzel, imel sem 40 kosov živine
in zdaj jih imam le še 15, kajti dobim le dva
hlapca in še ta dva ostaneta le zato na deželi,
kër nista za fabrično delo zmožna. Ako bo šlo
tako naprej, prisiljen sem, prodati svoje po-
sestvo.“ Kër pa se pod takimi pogoji ne dobi
poštenega kupca, bode prisiljen prodati razko-
ševalcu posestev morda za polovico cene; ta
kupca pa bode spremenil plodovite njive in
travnike, ki so jih naši predhodniki s svojim
znojem gnojili, zopet v divjaštvo, kjer bode uga-
ljalo par gospodov svojemu lovskemu veselju.

In to razkoševanje posestev pospešuje vlada,
ker takim ljudem davke ne podvoji, marveč jim
jih celo zniža. Oj ti ljuba Avstrija, kaj bode iz
tebe, ako pustiš na ta način zaklati kmetški
stan, ki te redi in katerega sinovi te varujejo!
Žalostno je videti, kako se plodovite njive vsled
pomanjkanja delavskih moči ne obdeluje več,
temveč k večjem še kosi. Mnogo milijonov me-
terskih centov žitja več bi bilo lahko v državi,
ki bi služilo ljudstvu v hrano, njegovi odpadki
pa živinoreji, ako bi bilo dovolj delavskih moči.

Na ta način pač ni misliti na nazadovanje
draginje. Pri trgovini in v industrijskih podjetjih
delujejo mnogokrat tisoči, ali le eden si polni
žep. Ako bi ti tisoči raztreseno po deželi de-
lali, lahko imela bi cela dežela od tega dobiček.

Eden vzrokov tega izseljevanja iz dežele je
tudi oproščenje davkov v mestih pri novih zgrad-
bah, kër te svoje delavske moči zopet deželi in kme-
tom vzamejo; kajti le naraščanje mest in fabrik
in vsled tega nazadovanje kmetškega stanu so krivi
draginji, ki se bode še povečala, ako se ne bode
proti temu postavle vsvarjalo.

Žalostno je tudi, da se starostno pre-
skrbno za posle in male kmete tako
dolgo zavlaučuje. Le v volilnih časih se jo sem-
tertja omeni; kajti žalostna usoda čaka stare
posle. Ako postane slaboten in ni več za delo
zmožen, ako zbolí in pride kot nevdavljiv iz
bolnišnice, potem pride v svojo domovinsko ob-
čino kot vžitkar in zamore po razmerah od 1
do 14 dni v eni hiši ostati; ako ne more več
hoditi, dobi „pare za nositi“, v katerega se ga
položijo in od hiše do hiše nosi ali vozi, dostikrat
napol mrtvega; ako se sam ne more več čistiti,

to nedeljo otvoritev svojega „Društvenega“ v Hajdini. So pač hudobni, ti klerikalci, spektirajo bolj zahteve mežnarjev, nego želje njih dohtarjev . . . Brezobzirni so ti klerikali nam se zato prvaki v „Narodnem dom“ smilijo, grozovito smilijo, tako smilijo, da tihali noč in dan, ko bi ravno nič drugega imeli ne imeli . . .

„Sokoli“ in „čuki“ niso posebni prijatelji, imajo ednako rdeče garibaldinske srajce. „Sokoli“ namreč trdijo, da so jim „čuki“ srajčaradi. „Čuki“ pa zopet pravijo, da „sokoli“ imajo prave vere, ker ne nosijo „plavega“ . . . No, ti notranji boji med rdečimi nas končno ne zanimajo posebno, kajti našim mnenju so „sokoli“ in „čuki“ gledè na stvari le dve plati ene in iste medalje. Tudi temu nimamo ničesar, ako ti tički svoje „zmedsebojnimi kľofatami vtemeljajo“. Kakor rečeno, nas tudi te kľofate ne zanimajo. Samo v mestu naj tega ne delajo. V njih niso pouličnega pretepavanja navajeni. In se je tudi vse čudilo, da so se po zadnji kľofati v ptujskem „Narodnem domu“ na javni „čuki“, ki so prihajali iz Hajdine, in pa „čuki“ topli, da je kar pokalo in se prašilo. „Narodna vzajemnost“ se je skrila v neki kľofati in jokala britke solzice nad izprijenimi sinovi . . .

Sejmi v Ptujju. Na goveji in konjski sejmi 16. septembra 1913 prigralo se je 1.110 govede in 170 konjev. Dne 17. septembra se prigralo 906 svinj. Prihodnji konjski sejmi se vrši dne 7. oktobra, prijalni svinjski sejmi pa dne 24. septembra in 1. oktobra t. l.

V Leitersbergu imenovalo se je ednoglasno Antona Badl in dr. Josefa Schmidea v Mariboru za njune posebne zasluge na domačega šolstva ter zgradbe cest za častna . . . Čestitamo!

Zaradi deklet so se skregali fantje v Verost. Pri temu je bil Franc Koroša tako hudo . . . Pri tem so ga morali v bolnišnico v Radgoni . . . Koroša ima m. dr. eno rebro zlomljeno . . .

Železniška nezgoda. V Mariboru trčil je št. 39/1 v zadnje vagono osebnega vlaka . . . ranjenih . . .

Ponarejalci denarja. V okrajih Šmarje pri Rogatec in Brežice ter v raznih vaséh mejarsko-hrvatski meji se je zlasti na sejmišnih obravnavo širilo ponarejene 1 kronske in 5 kronske komade. Zdaj se je orožnikom posrečilo, učijo vjeli na Hrvatskem dva sleparja, ki sta glavna krivca. To sta cigana Štefan in Križ. Našli so pri njih 40 ponarejenih 5 kronske tolarjev ter 105 ponarejenih kron. Cigani sta se pri aretaciji hudo branila, pa brez uspeha. Zdaj bodeta najprve na Hrvatskem kaznovana, potem pa se ju bode oddalo celjski sodnji . . .

Vboga mati! 63 letna bivša posestnica Matije Petelinc v Obrežu pri Brežicah stanuje pri sinu Francu, živi pa tam pravo mučeno življenje. Spala je na gnili slami in cunjah, ali z njo mrčesja. Poleg tega se jo je grozno mučilo vse njene prošnje so bile brezuspešne. V nedolgem času je vboga ženska že grozno izkľodala. Po celem truplu je imela gnojne bule do kosti. Pred par dnevi prepeljal jo je sosed v bolnišnico, kjer je nesrečnica izkľodala . . .

10 letni požigalec. Pred kratkim pogorelo je gospodarsko poslopje posestnika Franca Ravnjaka v Tresternici Ravnjak spravil je potem več centov mrve v poslopju. 7. t. m. opazili sosedu za poslopjem zopet veliko dima. Tako tam gorečo vrečo. Sum je šel na 10 letnega vžitkarjevega sina Franca Lepenik v Tresternici, katerega so orožniki ojstro zaslišali. Priznal je tudi priznal, da je zažgal neki Ravnjaka v Gamsu, nadalje omenjeno gospodarsko poslopje, potem posestniku Haasu v

Gamsu gospodarsko poslopje, istotako po eno gospodarsko poslopje trgovcu Martinzu in posestniku Vogrinu. Deček je izjavil, da je zato zažgal, ker rad ogenj vidi.

Požig. V Pfarrsdorfu pri Radgoni nastal je pri posestniku Kirchengastu ogenj, ki je gospodarsko poslopje z vsu krmo in mlatilno mašino vpepelil. Zažgal je nalašč neki „vandrovca“, ki je že pod ključem.

Zverinska ženska. Med zakonskoma Antonom in Olgo Berleg v Studenicah pri Mariboru vladalo je že dalje časa nesporazumljenje. Ženi je bil namreč njen mož premalo in zato je imela še ljubavno razmerje z nekim drugim. Tudi je rada pijančevala. Zaradi teh njenih lastnosti prišlo je zadnjič zopet do prepira. Berleg se je končno tako zjezil, da je zgrabil neki stol in ga vrgel proti ženi; žalibog jo ni zadel. Žena pa je nato razkačeno k možu skočila ter mu zadržala nož v hrbet in ga smrtnonevarno ranila. Berlega so odpeljali z ranjenimi pljučami v bolnišnico. Njegova žena je v drugem stanu. Zakonska imata že dva otroka.

Zaprli so v Mariboru 15 letnega učenca Friderika Sodca iz sv. Jurja ob Ščavnici. Deček bil je v Celovcu pri nekem peku uslužben, katerega je večjo svoto denarja ukradel. Kupil si je potem kolo in se peljal v Maribor, kjer so ga pa hitro v luknjo vtaknili.

Junak noža. V Pekarjih razgrajali so fantje po cesti. Ko je šel slučajno čevljar Franc Petrovič iz Hrastja mimo, naskočil ga je viničarski sin Blaž Deutschmann iz Lembaha, ga vrgel na tla in ga večkrat z nožem v prsa sunil. Težko ranjenega Petroviča so v bolnišnico odpeljali.

Poskušeni detomor. V Gatersdorfu pri Konjicah stanuje Ana Ulčnik pri posestnikih Franc in Jožefa Paj. Ana je imela razmerje z nekim mlinariskim sinom, ter je porodila dečka. Ravнала je jako slabo z otrokom, mu dajala le malo hrane in je celo drugim branila otroku pomagati. Konečno je hotela celo otroka s tem umoriti, da mu je zatisnila nos in usta. Franc in Jožefa Paj sta otroka še pravočasno rešila ter detomorilko sodnji naznanila.

Hrvatski roparji. V Fancu vlomila sta dva hrvatska roparja pri posestniku in trafikantu Mateju Brečko. Ko so jim domači nasproti stopili, grozila sta jim z odprtimi nožmi. Tatova ukradla sta 140 kron, špeha, mesa, tobaka, eno puško in nekaj obleke. Potem sta poskusila še pri trgovcu Pauliču in v poštnem uradu vlomiti. Ali tu ju je žandarmerija pregnala.

Pazite na deco! Pred kratkim delal je kočar Johan Lubec v sv. Marku poleg Drave in je obenem nadzoroval svoje tri otroke. Ker se je nekemu Meznariču konj splašil, šel mu je Lubec na pomoč. Medtem pa je padel njegov 3letni sinček Vincenc v Dravo in je utonil.

Samomor. Gluhonemi in slaboumni hlapec Jožef Razbornik vrgel se je v bližini postaje Cirkovce pri Ptujju na železniško progo in ga je vlak povozil. Bil je takoj mrtev.

Rop in groboskrumstvo. V gostilno g. Hoinig v Ranzenbergu prišel je orglar Johan Hall in prosil za prenočišče. Ponudilo se mu je prostor v hlevu. A zahteval je posebno sobo in pričel divjati ter je napadel krčmarja in ga ranil. Tudi mu je hotel zlato uro oropati. Ko so prišli krčmarju gosti na pomoč, vrgel je uro v lednico, da se je vsa razletela in je pobegnil. Šele par dni pozneje so ga zamogli orožniki vjeli in sodnji oddati. Ropar je tudi od celovške sodnije zaradi oskrumbe groba in mrljica zasledovan.

„Sparkasa“ v postelji. Posestnik Anton Šunko v Walzu imel je v svoji postelji 1090 K shranjenih. Njegov hlapec Simon Plečko iz Verhola je to „sparkaso“ takoj obiskal in 130 K ukradel.

Iz Koroškega.

Težka nezgoda. V sv. Martinu pri Beljaku trčila sta kolesarja J. Ornig in M. Zeichen skupaj. Zadnji je dobil le lahke poškodbe, medtem ko je bil prvi smrtnonevarno ranjen. Oba kolesa sta popolnoma razbita.

Konj udaril je poštarja Ferdinanda Kolbitsch v Steinfeldu in mu zlomil nogo.

Surovost. V Lavamündu povozil je neki kolesar jako staro vžitkarico „Krebstresl“; pu-

stil je vso krvavo ženo ležati, brez da bi se kaj zanjo brigal. Drugi ljudje so morali nesrečnico v bolnišnico spraviti.

Požar. Pogorelo je gospodarsko poslopje graščaka Engelhofer v Ottmanachu. V poslopju imele so tudi razne druge osebe svojo krmo shranjeno. Te osebe trpijo za 800 kron škode.

Svinjo izgubil je hlapec Franc Sitter mešarja Pšeničnika iz Unterdrauburga. Hlapec peljal je namreč svinje iz Maribora. Pri Breznu je opazil, da mu ena svinja manjka. Ali jo je izgubil, ali pa mu je bila ukradena, ko se je v neki krčmi okrepčal.

Pazite na deco! Delavčeva žena Zwittnig v Rožeku je pomivala. Neki 1½ letni otrok zlezal je neopažen k nje. Kar nakrat se je zllila vreła voda in je nesrečnega otroka grozovito poparila. V hudih bolečinah je otrok drugi dan umrl.

Tat. Obmejna policija v Trbižu zaprla je benečanskega branjevca Gino Bordignona, ki je znan žepni tat. V Pontafllu ukradel je nekemu trgovcu iz žepa 50 kron ter 85 lir denarja. Pri tatu našli so tudi ojstri, za žepne tatvine pripravljene nož.

Zagoreni napad. 17. letni dijak Ernst Fischer v sv. Martinu pri Celovcu opazil je večkrat po noči pred svojim oknom neko temno postavo. Zadnjič šel jo je v vrtu s svojim svakom iskati. Ko sta v vrtu hodila, počil je nakrat revolverski strel in Fischer se je zgrudil težko ranjen na tla. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer se bori z življenjem in smrtjo. O vzroku poskušenege umora se ničesar ne ve in tudi zločinca se še ni dobilo. Bržkone je bil roparski vlom nameravan.

Pred roparstvi v Celovcu se je imel zagovarjati mnogokrat predkaznovani hlapec Jakob Popotnik zaradi ropa. Napadel je namreč v bližini Beljaka delavca Franca Petrisch, ki je bil tako nepreviden, da je kazal svojo hranilno knjižico za 7.151 kron ter gotovega denarja 5.580 kron. Ves ta denar mu je Popotnik oropal. Ropar je bil poleg tega še javnega nasilstva in žaljenja straže tožen. Obsojen je bil na 8 let težke ječe.

Požar. Pogorela je parna žaga Feltrinelli v Friesachu. Gasilci so ogenj omejili in zlasti velike zaloge lesa rešili.

Izpred sodišča.

Napad na pijonirja po sokolski veselici.

Ptuj, 16. septembra 1913. — Danes se je vršila druga in končna razprava o znanem škandalu, ki se je zgodil po zadnji „sokolski“ veselici v Št. Janžu na dravskem polju. O celi stvari govorili bodedo itak šo posebej. Govorili bodedo o njej tudi še po vzkljčni razpravi. Tukaj pa hočemo podati le popolnoma objektivno sodnijsko poročilo. Čitatelji bodejo iz poročila samega priznali in razvideli, da je bilo oproščenje obtožencev eo ipso gotova stvar, čez katero se ne more nikdo čuditi, kdor pozna gotove razmere v naši justični upravi . . . Evo poročilo! Sodnik je bil pri obeh razpravah dr. Stuhenc. Kot zagovornik je fungiral novi slovenski odvetnik dr. Tone Gosak. Obtožena pa sta bila najprve učitelj Vincenca Šerona od ptujске okoliške šole in Senčarjev komi Heinrich Kref t, oba zaradi lahke telesne poškodbe. Ko se prične Vincenca Šerona zasliševati, kaže takoj svojo „nervoznost.“ Najprve trdi, da je še nezaknovan, potem pa prizna, da je že kaznovan (dr. Gosak: zaradi šole, tisto ni nič! — Gospod dr. Tone torej misli, da to „ni nič“, ako rečimo učitelj otroke pretepava kakor črno živino! Sicer pa znamo mi o Šeronovih predkaznih vso drugo pesen zatrobiti! Op. por.) — Vincenca Šerona pričel je potem pripovedovati celi roman o svojem potovanju iz Št. Janža v Ptuj v spremstvu Haladea. V zagovoru prizna, da je Haladea ranjen, da je Haladea pijonirja po roki udaril, da ga je vojak takoj pri Mahoriču izpoznal itd. Kref t zopet pravi, da ni hotel vojaka naskočiti, da je šel le za njim „gledat“, da je pri temu „vrata težko odprl“ in zato pritisnil in da je bil vojak močno pijan. Potem pride do zaslišanja ranjenega pijonirja Franca Županiča. Ta pripoveduje kot priča zaslišan sledeče: Šel sem dotično

obna kréma
ALODONT
Ustna voda 17

nedeljo popoldne ob 1/4 uri v Skorbo, potem domu v našo vas, kjer sem si pri Brusu cigarete kupil. Malo spodaj od Graharija so me neznanci od zadaj napadli, eden me je s kamenjem takoj po glavi udaril, tako da sem obležal in sem še zdaj otečen. Na eno uho ne čujem več. Bil sem nekaj časa nezavesten. Potem so me celo pot trije spremljali. Pri žandarmeriji na Bregu sem klical na pomoč, istotako pri gostilni Pogatschnigg na Bregu, kjer je prišel potem „Andreas“ vun in šel z menoj čez most, da bi me zopet ne napadli. — Sodnik: Ali je bil Šerona gotovo zraven med tistimi, ki so Vas napadli? — Priča: Gotovo! Šerona me je tudi spremljal, držali so me za roke in me „štosal“. Pri hiši orožnikov me je Šerona „štosnil“; tedaj sem se mu iztrgal in bežal naprej. Zdi se mi, da mi je prvo poškodbo Šerona zadjal. — Sodnik: Šerona pa pripoveduje celo stvar vse drugače. — Zupanič: Šerona laže; ako ne govorim resnice, mi ziher glavo vzamejo! „Andreas“ je šel potem z mano do mitnice, da ne bi me kdo prijel. V Untere Draugasse pritekla sta Šerona in še nekdo za menoj. Tu sem potegnul bajonet in sem se zasulak, Šerona me je prvi prijel. Bil sem ves krvav. Eden me je za vrat držal. — Zupanič pripoveduje potem, kako se mu je pri Mahoriču godilo. Gospa me je vun nagnala „marš ta vun“ — (Dr. Gosák vpije: To ni res! Ni res! — Pri temu ostane sodnik miren, čeprav bi se po našem mnenju moralo tako kričanje v izpovedbo pričeti, ki je lahko vplivajo na to izpovedbo samo, prepričati. Sicer pa je dr. Gosák s tem le priznal, da je bil pri dogodku v Mahoričevi krčmi aktivno udeležen. Op. por.) — Zupanič: Kreft je potem vstal in me hotel napasti, ali takrat je že „vahman“ zavpil: Halt! Občinstvo, ki obstoji iz slovenskih doktorjev in šribarjev, se med izpovedbe živahno zabava in smeji, kar označuje pač kakovost inteligence teh ljudi. Zupanič: Jaz bom šel v špital, kjer sem bolan od napada sem. — Sodnik: Ali zahtevate kaj odškodnine od obtožence? — Priča: Ja! — Sodnik: Koliko? — Priča: To bodo že oni odločili! — Sodnik (vpije): Ne, to morate Vi povedati! Ali zahtevate tisoč kron (!!) ali 10 kron? (Po našem mnenju bi bilo namesto tega norčevanja iz priče mnogo bolj umestno, ako bi se dalo pravni poduk, kako odškodnino sme zahtevati. Sodnik ne sme bitinervozen, tudi tedaj ne, ako stoji njegova politična stranka pod obtožbo! Op. por.) — Zupanič (prestrašen): Zahtevam 20 kron odškodnine! — Priča stražmojster Zentrich od mestne policije izpove, kako je prišel vojak ves izmučen in izdelan ponoči na stražnico in mu je naznanil napad. Stražmojster je šel potem z vojakom proti Mahoriču. Tam je poslal najprej vojaka samega v gostilno, da bi ta videl, jeli se nahaja tam kateri njegovih napadalcev. Tam je stražmojster videl, da je krčmarica vojaka vun podila, za vojakom pa da je skočil komi Kreft ter hotel vojaka zopet napasti. — Sodnik: Iz česa sklepate, da je Kreft to storiti hotel? — Zentrich: Gledal in opazoval sem stvar in iz vsega sem imel ta vtis. — Dr. Gosák pravi, da bo dokazal, da je pijonir „v moralnem oziru najslabši človek pri celem batajlonu“ (dr. Gosák kot sodnik čez pijonirsko moralo!) in je stavil celo vrsto predlogov. Vsled tega je bila prva razprava preložena. — O drugi razpravi, ki se je 16. vršila, poročali bodemo zaradi pomanjkanja prostora prihodnjič. Za danes le še povemo, da je po zaslišanju cele vrste prič (večidel „sokolov“) sodnik dr. Stuhec vse tri obtožence (Haladea, Kreft in Šerona) od obtožbe oprostil. Državno-pravdniški funkcionar pa je vložil priziv in se bode cela zadeva torej še enkrat pred okrogžno sodnijo v Mariboru razpravljala. „Nedolžnost“ obtožencev torej še ni podpisana in zapečatena. Iz cele razprave pa vidijo cenjeni čitatelji že danes, kam vodi „sokolaško“ rogoviljenje!

Plehnata pobožnost prvaka Tombaha v Št. Vidu.

Ptuj, 16. septembra 1913. — Danes se je

vršila pred takajšnim c. kr. okrajnim sodiščem druga in končna razprava zoper znanega prvaško-zagriženega trgovca Tombaha v Št. Vidu pri Ptuj. Šlo se je za pobožnost, ki jo ima ta Tombah kar na kile, ki jo ima menda slični duh, kakor stari njegovi kvargeljini. Tombaha je zagovarjal g. dr. Fermevc, ki pri tej razpravi tudi dokazal, da ga klerikalci po nedolžnem bojkotirajo in za „brezverca“ smatrajo. Tožitelj je bil učitelj g. Hans Soretz, katerega je zastopal g. dr. Petrovitch. Zadeva sama je ta-le: Dne 5. avgusta peljal se je učitelj Soretz na kolesu po neki splošno rabljeni stranski poti mimo farne cerkve v Št. Vidu. V cerkvi je bila ravno pridiga. Slučajno se učitelj ni odkril, ker je ravno na kolesu sedel in moral na pot paziti. Sicer pa to ni potrebno in navada. Ali gorje — učitelja je do svojih kurjih oces pobožni Tombah opazil. Ni čuda, da je vskipela njegova patentirana krščanska kri in da je prišel učitelja psovati na nesramni način. Vpil je nad učiteljem: „Sramujte se, to je škandal, Vi nimate nobene izobrazbe“ itd. No, učitelj si tega ni pustil dopasti, marveč je vložil po pisarni dr. pl. Plachkega tožbo zaradi žaljenja časti. Vsa tožba bila je bolj smešna nego resna, čeprav se je vršila zaradi dr. Fermevčevih predlogov v treh razpravah. Zaslišalo se je celo vrsto prič. Priča kaplan Žirovnik n. pr. je dejal, da ni ničesar slišal, da bi se kdo pritožil zaradi Soretzovega obnašanja in da ne more reči, da bi se bilo javno pohujšanje godilo. On (kaplan) sam bi učitelja gotovo ne nabhrlil na cesti, ako bi ta dogodek videl (Kaplan torej ni tako fanatično pobožen, kakor Tombah, katerega je menda v sanjah angelj z žarečim mečom razsvetil). Zanimivo je tudi, da je Tombah učitelju grozil, da ga bode v časopisju prijel. Torej je ta pobožni Tombah eden tistih umazanih dopisov iz Št. Vida, ki napadajo po zakonitih prvaških listih poštene domačine. To treba zapomniti! Ko je Tombah videl, da mu v kljub Fermevcu slaba prede, se je kotel „zglihati“; hotel je vse psovke nazaj vzeti in svoje obžalovanje izreči. Pa ni šlo, to „zglihanje“. Dr. Fermevc je ponudil potem „dokaz resnice“, da je učitelj Soretz res „neizobražen“. V ta namen se je citiralo celo vrsto prič, ki naj bi dokazale, da se je učitelj pri tej ali oni pijani priliki nespodobno obnašal. Ali vse priče skupaj niso ničesar vedele; nasprotno, izjavile so le, da je bil Soretz sicer semtertja vesel, kakor je to v vinogradiških krajih običajno, da pa nikjer ni prekoračil meje dostojnosti. Sploh pa naj bi pobožni Tombah raje svoj jezik držal; kajti ako se človek s svojimi lastnimi sorodniki na pobalinski način po ulicah prepeva, pač nima pravice, govoriti o olki drugih. . . Zaradi pomanjkanja prostora ne moremo prinesiti poročilo o zaslišanju prič. Dr. Fermevcu to še ni bilo dovolj; hotel je, da se razprava še enkrat preloži in nove priče zaslišijo. Ali sodnik je to odklonil in rekel: 5 ali 6 krat se ne more razpravljati. Fermevc je zdaj priporočal, da naj se izostali pričam globo naloži. Sodnik: Dobro, to se lahko stori! (Ako bodejo priče, ki niso prišle, kaznovane, naj se pri dr. Fermevcu zahvalijo!). — Po zaključnjem dokazovanju je dr. Petrovitch v izbornem govoru označil postopanje pobožnega kramarja Tombaha, ki je gotovo že opetovano videl med pridigo pri cerkvi fante pokrite sedeti in iz fajfe kaditi, ki pa se ni razburjal, medtem ko je učitelja takoj napadel. Učiteljevo postopanje ni bilo naplačno, kajti mi nimamo nobene postave, da bi se moral človek pred zidovjem odkrivati. Ako pa to kakšni najbolj črni klerikalec zahteva, potem je to nemerodajno, kajti po želji teh ljudi bi bila že davno vsa izobrazba odpravljena in mi vsi hlapi. Obtožitelj je potem označil smešnost podanega „dokaza resnice“, in zahteval kaznovanje. — Vbogi dr. Fermevc je imel pri smešnosti cele stvari težko nalogo; pa tudi zato, ker je moral ravno on, nekdanji odbornik „narodne stranke“, najplitvejši klerikalizem zagovarjati. Omeniti moramo še nekaj. Obtoženi Tombah ni smatral potrebnim, da bi bil navzoč. Njegov zagovornik pa se ni toliko pobrigal, da bi vsaj Tombahov „nacionale“ proizvedel. Tako je sodnik vodil razpravo proti človeku, katerega običajni podatki so mu bili

neznani. Morda se je to že zaradi tega stalo da ne bi se izvedelo veliko vrsto Tombahov predkazni. Dve predkazni zaradi žaljenja sta se v kljub temu dognali. Ostale pa so se za sedaj tajne. Upamo, da se tudi te tajne enkrat odkrijejo. — Sodnik je potem izsodb. Pobožni Tombah bil je zaradi žaljenja časti obsojen na 80 kron globe odnosno 8 dni zapora ter na polnitev vseh stroškov. — Tako je pri Tombah v Št. Vidu nekaj mučenik svoje pobožnosti. Martrali ga še niso; ali njegovim narni žakelj bodejo martrali, kajti troški so liki. Priporočamo klerikalni stranki, kateri Tombah sicer svoj čas črtil, da naj pobožni moža proglasi še živega za svetnika. Kaj si je res zaslužil!

„Gelobt sei Jesus Kristus“ — prepovedani pozdrav!

Celje, 13. septembra. — Poročali smo časa o tožbi, ki jo je imel znani zloglasni mošter Avgust Sattler iz Ostrožne pri Celju. Tega „božjega namestnika“ srečal je na neki nemški otrok in ga nedolžnega srečal zdravil z besedo: „Gelobt sei Jesus Kristus“. Namesto da bi župnik na pošteni katoliški drav pošteno odgovoril, je nedolžnega otroka prav po rovtarsko opsoval. No, oče otroka tega novodobnega slovenskega „krščanstva“ pustil dopasti in je župnika zaradi žaljenja tožil. Župnik Sattler bil je tudi pri pravi na 20 kron globe obsojen. Zdjaj pa še nekaj zanimivega. Pri razpravi je sodnik moštra vprašal, je-li je ta že predkaznovan farizejskim obrazom je Sattler izjavil, da bil nikdar kaznovan. To pa je bila debela kajti dognalo se je, da je bil Sattler šestkrat zaradi žaljenja kaznovan. Vsled te duhovniške lažnjive državno pravdnistvo vložilo priziv. Okrogžno sodnijo se je župniku Sattlerju kazna na 30 kron globe odnosno 3 dni zapora zvišalo. Tako, pane Sattler! loht sei Jesus Kristus!

Mariborska porota.

Maribor, 15. septembra. Prihodnji tedaj prične zasedanje porotne sodnije. Doslej so ločeni sledeči slučaj: 22. t. m. Jožef Polžnik (teško telesno poškodovanje); 23. t. m.: Franc Pavlič (posilstvo, zapeljavanje, prešestvo), nadalje Marija Pelko (detonacija 24. t. m. Avgust Franz in Julijana Razčar (posilstvo, zapeljavanje k nečistosti in zoper kateče življenje). — Mogoče je, da se stavi še kake druge slučaje.

Prehlajenje in kašelj

Vsako ve, kako težko je mnogokrat, odprehlajenje ali kašelj. V takih časih je raba Scottove emulzije iz ribjega olja priporočljiva, katero naj se v času nadaljuje, dokler se ne čuti zopet popolnoma žega in krepkega. Blagodejni vpliv Scottove emulzije iz ribjega olja, zlasti tudi njen kašelj olajšajoči vpliv, kmalu opazi, in od tujih naprej se prav lahko napreduje v opazujanje. Marsikateri, ki so se leta v posledicami prehlajenja in kašlja pridobili so si s Scottovo emulzijo novo in živlensko veselje.

Scottova emulzija iz ribjega olja je dobro okusna in lahko prebavljiva, otroci kakor odraseni radi jemljejo.

Čena originalne steklenice 2 K 50 h. Se kupi v vseh apotekah. Proti doposiljati 50 h v znakmah na Scott & Boro. o. z., Dunaj VII., in s sklicavanjem na ta list se izvrši doposiljatev poskusa potom apoteke.

Ako vam je Vaše zdravje drago, potem čitajte in inserat o „Lysolformu“ in zahtevajte zanimivo knjigo „Lysolform“ 4. zastonj od kemika Hubmann, Dunaj XX, Petrusgasse 4.

Kar je res dobro, zmaga! To dokazuje sledeče znamenite strani: „G. lekarnarju E. V. Feller v Stubič, P. st. 241 (Hrvatsko). Velečeni gospod lekarnar! En leto bivam s svojo družino v Plenu pri naši dobri stari materi, zakaj vam to pišem, je veliko veselje o izbornem zdravstvenem stanju naše stare matere, katerega ima zahvaliti signor rabi Vašega izobražena Elzafluida. Bil sem popolnoma presenečeni videti stari mami tako veselo in zdravo, ako pomolimo, kako je bila pred par leti. Revmatična oteklina je popolnoma in niti najmanjši sled ni ostal. Medtem ko lansko leto ni ničesar v roke vzeti, vidim jo zdaj pridno stricati! Zgled v resnici čudež. Namazanje z Elzafluidom po Vašem predpripilvalo je izborno. Posebno veselje mi je, da vam zameno

(Nadaljevanje na str. 11.)

Vsled balkanske vojne

sem prisiljen 20.000 kosov imit.

srebrnih ur z dvojnimi mantelnim

z izbornim anker-rem.-kolesjem, teče v rubinskih kamenjih (3 pokrovi), ki so bile za Turčijo določene, po smešni ceni K 6— za en kos prodati; nikdo naj bi ne zamudil te ugodne prilike, nabaviti si to izoborno, v resnici napol šenkano uro. Naročite takoj, ker bodejo v kratkem času razprodane. 3 leta pisemne garancije. Pošljite po povzetju

eksportna hiša ur **MAX BÖHNEL**

Dunaj, IV., Margaretenstrasse št. 27/3. 547

Katalogi zastoj.

Besede gospodinj:

Kdor enkrat Blaimschein-, Unikum®-margarino rabi — rabi vedno zopet samo Blaimschein o o „Unikum®-margarino. o o

577

Grand prix svetovna razstava Paris 1900. 316

Kwizda Korneuburški svinjski prašek

dietetično sredstvo za konje, govedo, in ovce. Cena 1 škatlje K 1 40, 1/2 škatlje K —70.

Se rabi že 60 let v največjih hlevih pri pomajkanju veselja za žretili. Slabi prebavi, za izboljšanje mleka in povečanje množine mleka krav.

Kwizda Korneuburški živinski prašek

je pristen le s poleg stoječo varstveno znamko in se dobi v vseh apotekah ter drožerijah.

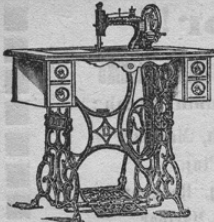
Glavna zaloga: **FRANZ JOH. KWIZDA**

c. in kr. avstr.-og., kralj. rum. in kralj. bulg. dvorni liferant okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Brata Slawitsch

v Ptuj

Florianplatz in Ungarforgasse

prporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

- Singer A ročna mašina K 50—
- Singer A . . . . . K 60— 70—
- Dürkopp-Singer . . . . . K 70— 90—
- Dürkopp-Ringschiff za šivilje . . . . . K 130—
- Dürkopp-Zentralbobbin za šivilje . . . . . K 140—
- Dürkopp-Ringschiff za krojače . . . . . K 160—

- Dürkopp Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil, Luxusausstattung . . . . . K 160—180—
- Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje . . . . . K 160—180—
- Minerva A . . . . . K 120—
- Minerva C za krojače in čevljarje . . . . . K 160—
- Howe C za krojače in čevljarje . . . . . K 90—

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najine cene so nižje kakor povsod in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le čistim znana, kateri imajo mašine od nas. Cenik brezplačno. 5

Opomin: Dürkopp-mašine so izborno primene za vsa šivalna dela in šitkanje. Navodilo za šitkanje dobi vsak kupec zastoj.

Svetovno mojsterstvo v industriji ur vendar pridobljeno!

Ekstra-plošča, veleelegantna Kavalirska zlato-dubl-ura premirana marka Splendit samo K 4 90— 867

Ista ima dobro 36 urno anker-kolesje in je električnim potom s pristnim 18 karat. zlatom prevlečena. Garancija, da gre precizno, 4 leta. 1 k. K 4 90, 2 k. K 9—

Vsaki uri se doda zastoj fino pozlač. veržico. — Ednaka damska ura s ploščo in v elegantni izpeljavi K 5-80. Nadalje oferiram pravo Gloria-srebrno anker-remont. dvojn. pok. lepo grav. precizno kolesje, teče v kamenjih, za samo K 6— Riziko izključen. Izmjenjava dovoljena, ev. denar nazaj. Razpošiljatev po povzetju.

Ignaz Cypres, Krakova, Szewska 13/136.

Ilustrirani cenik zastoj.

Razglas.

Tečaj za pletenje košev na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Leibnitzu.

Da se znanje naprave navadnega pletenega košastega blaga, ki se ga rabi v gospodarstvu, zlasti pa v vinogradništvu ter sadjarstvu, po celi deželi razširi in udomači ter da se kmetijskim delavcem za zimski čas opravilo in zaslužek preskrbi, sklenil je deželni odbor, prirediti na omenjenem zavodu v zimskih mesecih in sicer v času od 1. decembra do 15. februarja tečaj za pletenje košev za 12 udeležencev.

Udeleženci dobijo na zavodu prosti poduk in prosto stanovanje; edino za hrano, ki se jo tudi od zavoda preskrbi, plačati je mesečno 24 kron.

Naznanilo napraviti je do 15. novembra t. l. pri štajerskem deželnem odboru potom občin, okrajnih zastopov ali kmetijskih filijalk.

Sprejmejo se le prosilci, ki imajo na štajerskem domovinsko pravico in so najmanj 16 let stari.

Prošnjam za udeležbo je priložiti krstni in domovinski list, navrstno spričevalo in izjava prosilca oz. njegovih starišev ali korporacij (okrajnih zastopov, filijalk, občin) glede plačila za donesek k hrani.

Gradec, 25. avgusta 1913.

869

Od štaj. deželnega odbora.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelje!

1 kg sivih šiltsanih 2 K; boljših 2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg najfinejših sneženo belih, šiltsanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg flaumna (Daunen) sivega 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinejši prsni 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Gotove postelje

iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1 tuhent, 180 cm dolg, 120 cm širok, z 2 glavnima blazinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in flammnilnim perjem za postelje 16 K; pol-daune 20 K; daune 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmjenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar se ne dopada denar nazaj. **S. Benisch, Deschenitz Nr. 716,** Češko (Böhmen) Cenik gratis in franko. 823

Trgovina z orožjem, c. k. zaloga smodnika

LECHNER u. JUNGL, GRADEC, Sporgasse 1 prporočata po fabričnih cenah kot najboljše orožje za branitev autom. žepne pištole, precizno pristreljene v sistemih „Browning“, „Steyer“, „Mauser“ in „Bayard“. Revolvri v najbogatejši izbiri že od K 5-50 naprej. Flobert-puške in karabinerji, dvocevne Lancaster-lovske puške od 36 K naprej. Patrone, ovitke patronov itd. Cenik zastoj in franko. 34

Jabolčnica

prav dobra, domača, se nadomesti skoz naravno sredstvo „Muskatn.“ „Muskatin“ je žlahtni naradni preparat za naredbo dobre domače pijače. Z Muskatinom nareta pijača da moč, poživi in krepa živce. Muskatinove pijače pride en liter na 4 do 5 helerjev. Muskatin se vsaki dan po pošti in vlaku pošilja po povzetju. Muskatn se samo dobi v glavni zalogi Hans Andraschitz v Mariboru, koroške ulice. 721

Klapec,

tudi starejša oseba, ki ima oskrbeti 1 konja in 1 kravo in ki dela samostojno v malem kmetem gospodarstvu, nadalje ena dekla za domače delo, sprejmeta se pri dobri plači in oskrbi pri Johann Zaff pri Mariboru, Drauweiler.

Ta krasna imit. zlat. remont.

s pravim švicarskim 36 ur in nim kolesjem, 3 lepo grav. mantelji, sreb. cifernica, sekun. kazalec, prodam v namene klame po čudežno nizki ceni.

K 6— za en z zlato-dubl-veržico K 11. Triletna realna garancija. Izmjenjava dovoljena ali denar nazaj. Pošljite po povzetju samo tovna ekspozitna hiša

Heinrich LANGER, Dunaj V Schönbrunnerstrasse 85/25. Ceniki zastoj in franko.

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in zaloga smodnika

PTUJ

prporočata svojo bogato zalogo

špecerijskega blaga

bukovih polen za kurjavo, nadalje smodnika za lov in razstrelbe, cindžnore, dinamit, predmete municije za lov kakor patrone, seljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde. i. s. Tomažovo moko, kajnit, kalijevo sol itd. najnižjih cenah.

Gostilna pri peku

Sv. Martin pri Wurmbergu

z lepim vrtom za sedeti in verando ter zidanim kegljiščem. Vsak dan sveže Gornjoravniško marčno pivo, izborna naravna vina, mraz, gorka jedila. Za mnogobrojni obisk vabijo prijazneje z veseloštopovanjem

Josef in Genovefa Berlin

Priporočljiva domača sredstva

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepčanje krvi, slabosti in bledičnosti (Bleichsuht) itd.; steklenica — Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1/20 K kašlju, težki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje à 80 vin. — Čaj proti gihtu à 80 vin. — Balzamični giht, ude in živce stekl. 1 K; izvrstno mazilo, ki strani bolečine. — Bleiburški živinski prašek à 12 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à 16 K. Izvrstni strup za podgane, miši, čurke à K 1—. pošiljatev **L. Herbst,** apoteka, Bleiburg na Koroškem.

Zaloga pohištva

Grajski trg št. 3 Maribor Burgplatz Nr. 3 podružnica Ptuj Sarnitzova ulica.

Obrotna zadruga mizarskih mojstrov

r. z. z. o. z.

izdeluje in prodaja pohištva najboljše kakovosti po primerno nizkih cenah.

Postrežba solidna in točna.

Vozički za otroke

(Kinder-Sitz- und Liegewagen), terih lahko otrok sedi, pa tudi leži, imata vedno v zalogi prporočata po 13, 16, 20, 24, 35, 40—50 K. Cene so nizke, ki so lično in močno izdelane. Imenim naročilom se hitro, pa in točno ustreže.

BRATA SLAWITSCH, trgovina v Ptuj

V zdraviliških zoper pljučne bolezni

m. dr. v Davosu, Arosi, Leyninu itd. se rabi stalno

kot priznano sredstvo SIROLIN-„Roche“; olajša in odpravi boleznin organov za dihanje v razmeroma kratkem času. Stori jako dobro, poveča apetit in vpliva skrajno ugodno na splošno počutenje. Originalni zavoj à K 4— se dobi v vseh apotekah.

SIROLIN-„Roche“

307